Quelle: http://manuscripta.at/?ID=287
Copyright: Klosterneuburg, Augustiner-Chorherrenstift

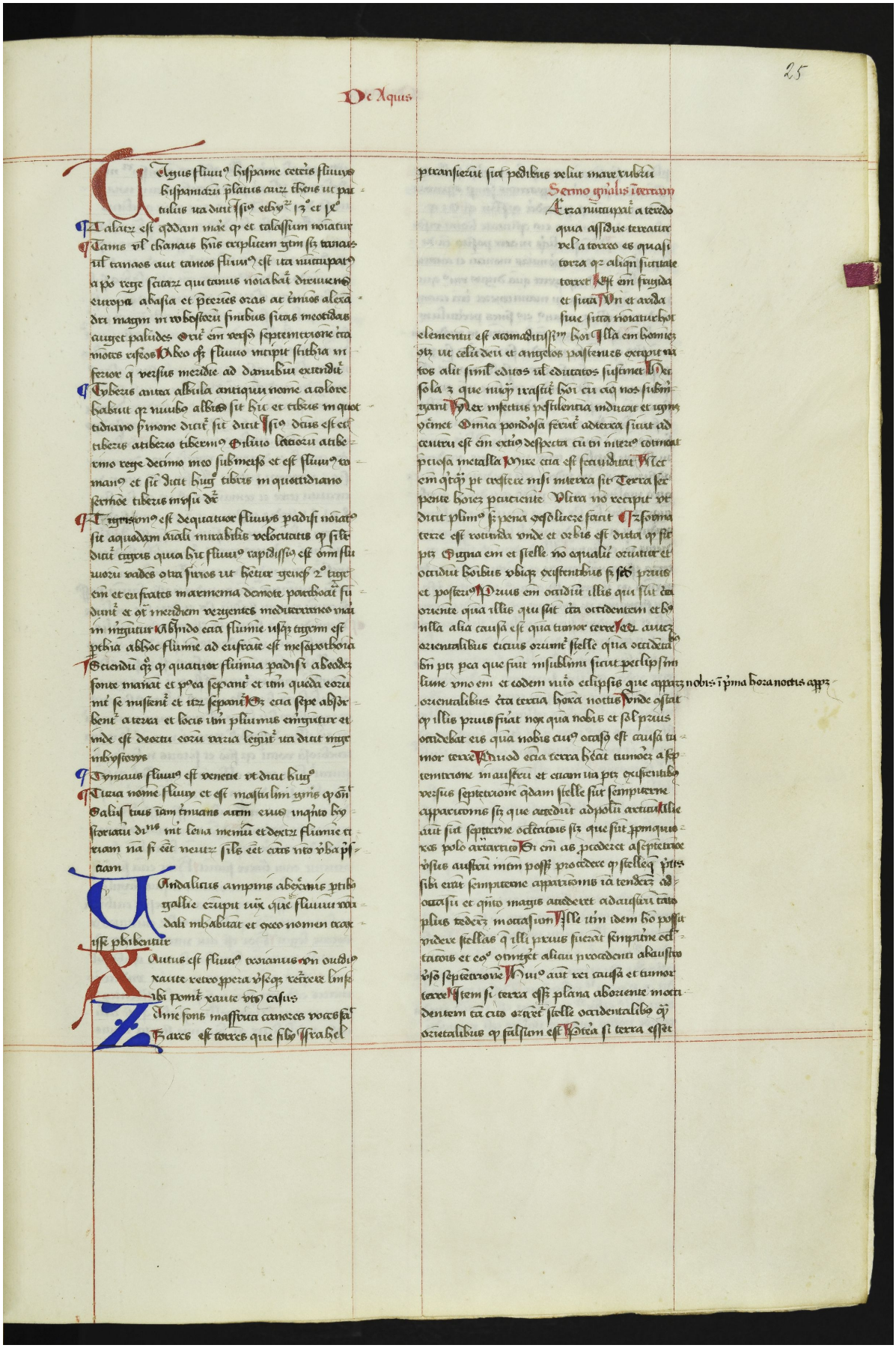

25

De Aquis

Celgus fluuius hispanie ceteris fluuiis hispaniarum platius cuncis thonis ut patulius ita dicit Isidorus ethymologiarum 13° et 14°

Talaicz est quidam mare quod et talassium nominatur

Tamis vel thanais hinc explicitur quia sit tanais vel tanaos aut tanes fluuius est ita nuncupatus a pro rege scitarum qui tanais nominabat diriuens europam a asia et precinens oras ac limites alterius magnum in propinquo sinibus suis meotidas auget paludes Quem enim versus septentrionem ita mutatus cursum Ydo est fluuius incipit sithia in superior quam versus meridie ad danubium extenditur

Tyberis antea albula antiquum nomen a colore habuit quia nimbo albius sit hic et tiberis in quotidiano sermone dicitur sit dictus Isidorus dans est et tiberis a tiberio tiberius quinto decimo rege decimo meo submersus et est fluuius romanorum et sic dicit hugo tiberis in quotidiano sermone tiberis mersus de

Tygris non est de quatuor fluuiis paradisi nominatus sit quidam arali mirabilis velocitatis quam sibi dicit tigris quia hic fluuius rapidissimus est omnium fluuiorum vades ora suros ut hetur genesis 2° tigris enim et euphrates marinema denote pondoat suum et ori meridiem versentes mediterraneo mari in inguitur Abundo etia fluuie usque tigrem est petria abbide fluuie ad euphrate est mesopotamia

Sciendum quoque quod quatuor fluuia paradisi abeodem fonte manant et prea separant et iam queda eorum in se nusent et iterum separant Ori etia sepe abscondent a terra et locis iam pluuimis emergitur et inde est decretum eorum varia legitur ita dicit magister in hystorys

Tymaus fluuius est venetie vt dicit hugo

Tiria nomen fluuii et est maximum ymis quam omnis Galias tius iam inmanis arum cuius ingenio hystoriarum dicunt mit lenia memini et dexteriz fluuie et triam ma si det neuz sils det cuius uno vba psciam

Andalicus amplius abecinis ptibus gallie exiput nix quie fluuium andali inhabitat et greco nomen trahit esse phibentur

Autus est fluuius troianus non oudium xante retro spera vsque retrere limpidi pomt xante vio casus

Dme fons maximus cancers vocatur

Fiarcs est torres que filio israhel ptransierit sicut pedibus relinit mare rubrum

Sermo quinquagesimus tertius

Terra nuncupatur a teredo quia assidue teratur vel a tereo es quasi terra quasi aliqui similate terret Est enim frigida et sicca Vn et arida sine sicca nominatur hor elementum est aromaticissimum hor Illa enim homines ut celi deum et angelos pascentes excipit nos alit simul edimus vel edimatos sustinet Ideo sola 3 que nuncupatur hor cui cuncta nos subministrant Ydem insectus pestilentia indicat et ignis oumet Omnia pondosa ferunt ad terra sicut ad centrum est enim extrio despecta cui in interior continet preciosa metalla Vnde etia est secundum Vlcet enim gradum pt crescere nisi in terra sit Terra serpente horiz patiente Vltra no recipit vt dicit plinius si pena exsolluere faciat Terra forma terre est rotunda unde et orbis est dicta quia sit pti Quinta enim et stelle no equaliter oriuntur et oriuntur horibus vbique existentibus si sed prius et posterius Quinus enim oriuntur illis qui sunt ad oriente quia illis qui sunt ad occidentem et hor nulla alia causa est quia tumor terre Ceteri autem orientalibus citius oriunt stelle quia occidunt hor pti pea que fiunt in sublimi sicut per lipsim lune uno enim et eodem nuio eclipsis que apparet nobis in prima hora noctis apparet orientalibus ita tertia hora noctis Unde quia quia ipsis prius fiat nox quia nobis et pl prius occidebat eis quia nobis cum oratio est causa tumor terre Quod etia terra heat tumoret a septentrione in austrum et etiam ita pti existentibus versus septentrionem quam stelle sint semperiene apparentis si que accidunt ad polum arctum illic aut sint septentrione occidentis si que sunt propinquiores polo arctico Si enim as procederet a septentrione versus austrum non posset procedere quam stelleq pti sibi erant semperiene apparentis ita tenderet ad occasum et quanto magis anderet ad austrum tanto plius tederet in occasum Ille tum idem ho posset videre stellas quas illi prius videbat semperiene existentis et eos oriunt aliam procedentem ab austro versus septentrione Nunc aut rei causa et tumor terre Item si terra esset plana aboriente mortidentem tu cito oriret stelle occidentalibus quam orientalibus quam falsum est Porro si terra esset